

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ | ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ
Офіційне інтернет-представництво

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 240/2016

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України"

Відповідно до статті 107 Конституції України, частини другої статті 2 Закону України "Про основи національної безпеки України" постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року **"Про Стратегічний оборонний бюлетень України"** (додається).
2. Схвалити Стратегічний оборонний бюлетень України (додається).
3. Кабінету Міністрів України забезпечити розроблення та внесення в установленому порядку законопроектів та програмних документів, спрямованих на реалізацію положень Стратегічного оборонного бюлетеня України.
4. Визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 29 грудня 2012 року № 771 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2012 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України".
5. Контроль за виконанням цього Указу покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.
6. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України П.ПОРОШЕНКО

6 червня 2016 року

Введено в дію
Указом Президента України
від 6 червня 2016 року
№ 240/2016

РІШЕННЯ
Ради національної безпеки і оборони України

від 20 травня 2016 року

Про Стратегічний оборонний бюлетень України

Розглянувши внесений Міністром оборони України на розгляд Ради національної безпеки і оборони України проект Стратегічного оборонного бюлетеня України, розроблений Міністерством оборони України за результатами оборонного огляду, проведеного в рамках комплексного огляду сектору безпеки і оборони України, Рада національної безпеки і оборони України вирішила:

1. Подати Президентові України на схвалення Стратегічний оборонний бюлетень України.
2. Запропонувати Президентові України визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 29 грудня 2012 року № 771 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2012 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України".

Секретар Ради національної безпеки і оборони України О.ТУРЧИНОВ

Введено в дію
Указом Президента України
від 6 червня 2016 року
№ 240/2016

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБОРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ УКРАЇНИ

Вступ

Особливості проведення оборонної реформи в Україні обумовлені складною воєнно-політичною, оперативно-стратегічною та економічною ситуацією,

яка склалася внаслідок збройної агресії Росії проти України, окупації Російською Федерацією частини суверенної території України – Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. На частині території Донецької та Луганської областей триває інспірований та підтриманий Кремлем збройний конфлікт, який несе значну загрозу переростання у відкрите збройне протистояння між Україною та Російською Федерацією.

Проведена в рамках комплексного огляду сектору безпеки і оборони оцінка стану воєнної безпеки держави, а також набутий досвід участі Збройних Сил України у антитерористичній операції виявили низку проблем функціонування сил оборони в умовах існуючих та потенційних загроз, зокрема:

- 1) відсутність чіткого розподілу відповідальності за формування та застосування сил оборони, що негативно позначається на здатності керівництва держави здійснювати ефективне управління у сфері оборони;
- 2) відсутність об'єднаного керівництва силами оборони, яке здійснювалося б відповідно до принципів і стандартів, прийнятих державами – членами НАТО;
- 3) надмірність обсягів та неактуальність нормативно-правової бази у сфері оборони;
- 4) наявність корупційних проявів у системі забезпечення військ (сил), що знижує спроможності сил оборони щодо виконання покладених завдань;
- 5) низька ефективність системи оперативного (бойового) управління, зв'язку, розвідки та спостереження;
- 6) неспроможність ефективно реагувати на зростаючу кількість та потужність кібератак та протистояти кіберзлочинності;
- 7) недосконалість процедур оборонного планування, їх недостатня узгодженість з бюджетним процесом, недосконалість механізмів програмного управління оборонними ресурсами;
- 8) невідповідність потужностей виробництва потребам оборонного замовлення, критичне фізичне і моральне зношення основних виробничих фондів;
- 9) недостатні оперативні (бойові, спеціальні) спроможності сил оборони;
- 10) відсутність ефективної об'єднаної системи логістики, яка здатна підтримувати роботу всіх складових сил оборони;
- 11) критично низький рівень оперативних запасів матеріально-технічних засобів;
- 12) відсутність автоматизованої системи управління у сфері матеріально-технічного забезпечення;

- 13) низька ефективність системи медичного забезпечення сил оборони;
- 14) невідповідність існуючої військової інфраструктури експлуатаційним вимогам, необхідність запровадження системи управління інфраструктурними проектами відповідно до євроатлантичних принципів і стандартів;
- 15) проблеми комплектування сил оборони особовим складом у ході часткової мобілізації, необхідність підвищення професійного рівня персоналу сил оборони, потреба у створенні достатнього військового резерву;
- 16) незавершеність переходу на контрактний принцип комплектування з дотриманням прийнятих в НАТО принципів кадрової політики.

Ураховуючи зазначені проблеми, оборонна реформа має відповідати актуальним потребам оборони України, сприяти зміцненню спроможностей сил оборони, підвищенню їх готовності до виконання завдань за призначенням та участі у проведенні спільних бойових дій (операцій) з підрозділами НАТО.

Стратегічний оборонний бюлетень слугуватиме дорожньою картою оборонної реформи з визначенням шляхів її впровадження на засадах і принципах, якими керуються держави – члени НАТО.

Здійснення оборонної реформи сприятиме:

- 1) вивченню та впровадженню найкращих світових практик і власного досвіду функціонування органів військового управління та виконання військами (силами) завдань з кризового реагування;
- 2) раціональному використанню кадрового потенціалу, сформованого за рахунок особового складу, який має бойовий досвід, набутий під час участі у контртерористичних операціях, а також професійно підготовленого у військових навчальних закладах держав – членів НАТО та ЄС;
- 3) ефективному використанню міжнародної матеріально-технічної допомоги, у тому числі отриманої від Сполучених Штатів Америки, держав – членів НАТО та Європейського Союзу, а також Трастових фондів НАТО, створених відповідно до положень Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору на підтримку суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України;

- 4) тіснішій співпраці з НАТО, упровадженню стандартів Альянсу в усіх сферах військової діяльності та досягненню критеріїв, необхідних для набуття членства в Організації Північноатлантичного договору, в тому числі шляхом отримання безпосередньої допомоги від іноземних експертів (радників) з питань оборони;
- 5) консультативно-дорадчій, інформаційній та фінансовій підтримці сил оборони з боку громадянського суспільства та волонтерських рухів України.

I. Основні положення

1.1. Стратегічний оборонний бюлетень України (далі – Стратегічний бюлетень) є документом оборонного планування, який розроблено за результатами оборонного огляду з метою визначення основних напрямів реалізації воєнної політики України та розвитку сил оборони **до кінця 2020 року**.

Напрями розвитку сил оборони після 2020 року будуть визначені за результатами наступного оборонного огляду.

1.2. Правову основу Стратегічного бюлетеня складають Конституція України та закони України, **Стратегія національної безпеки** України, затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287, **Воєнна доктрина** України, затверджена Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555, та **Концепція розвитку сектору безпеки і оборони** України, затверджена Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість виконання яких надана Верховною Радою України.

1.3. Стратегічний бюлетень спрямований на забезпечення практичної реалізації положень Воєнної доктрини України та Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, визначає стратегічні й оперативні цілі оборонної реформи та очікувані результати їх досягнення з урахуванням актуальних воєнно-політичних загроз та викликів.

1.4. Стратегічний бюлетень визначає шляхи досягнення цілей оборонної реформи, зокрема щодо збільшення спроможностей сил оборони до рівня, що дасть змогу забезпечити виконання завдань оборони держави і відновлення її територіальної цілісності, активну участь у реалізації Спільної безпекової і оборонної політики Європейського Союзу та активне співробітництво з НАТО з досягненням критеріїв, необхідних для набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору.

1.5. На основі Стратегічного бюлетеня розробляються та реалізуються:

- 1) Державна програма розвитку Збройних Сил України, державні програми розвитку інших складових сил оборони в частині залучення їх до виконання завдань оборони держави, які є підставою для розроблення відповідних планів утримання та розвитку складових сил оборони;
- 2) державні цільові оборонні програми, спрямовані на створення нових та модернізацію існуючих систем, комплексів і зразків озброєння та військової техніки, будівництво важливих військових об'єктів, розв'язання інших проблем у сфері оборони.

1.6. Стратегічний бюлетень підготовлено **Комітетом реформ Міністерства оборони** України та Збройних Сил України за участю центральних органів виконавчої влади, наукових установ, громадських організацій держави, вітчизняних та іноземних експертів (радників) з питань оборони, у тому числі експертів Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня та представників Офісу зв'язку НАТО в Україні.

1.7. Визначення термінів, що використовуються у Стратегічному бюлетені, надано у Додатку 2.

II. Система управління силами оборони

2.1. Принцип об'єднаного керівництва силами оборони ґрунтується на Конституції України та законах України, відповідає державній політиці щодо дотримання норм міжнародного права та національним інтересам України, визначається Стратегією національної безпеки України, Воєнною доктриною України, Концепцією розвитку сектору безпеки і оборони України та іншими нормативно-правовими актами України, що регулюють відносини у сфері національної безпеки. Передбачається здійснити адаптацію національного законодавства у сфері національної безпеки до євроатлантичних норм та стандартів.

2.2. В умовах інтенсивних демократичних, соціальних, державно-правових перетворень, що відбуваються наразі в Україні, суттєво зростає політична відповідальність влади перед народом щодо забезпечення обороноздатності держави.

Для узгодження з євроатлантичними нормами Україна посилить міжвідомчу координацію у сфері національної безпеки і оборони, координацію розвідувальної діяльності, взаємодію з питань моніторингу та оцінки

обстановки, удосконалив систему управління та зв'язку, забезпечить розвиток системи кібернетичного захисту та стратегічних комунікацій.

У системі органів державної влади Верховна Рада України відіграє важливу роль, приймаючи своєчасні рішення, спрямовані на забезпечення обороноздатності держави. Президент України посідає особливе місце та відіграє вирішальну роль у питаннях зовнішньої політики, національної безпеки та оборони країни, забезпечення державної незалежності, територіальної цілісності України, дотримання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

2.3. Відповідно до Конституції України Верховна Рада України має повноваження щодо оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру, схвалення рішення Президента України про використання Збройних Сил України та інших військових формувань у разі збройної агресії проти України. Верховна Рада України має повноваження за поданням Президента України призначати Міністра оборони України та звільняти його з посади. Верховна Рада України наділена повноваженнями затверджувати загальну структуру та чисельність Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також визначати їхні функції; схвалювати рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави чи про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України. Відповідно до євроатлантичних стандартів Україна посилюватиме цивільний демократичний контроль над Збройними Силами України та іншими складовими сил оборони за рахунок підвищення прозорості та цілісності оборонного планування й управління ресурсами, що дасть змогу Верховній Раді України більш ефективно реалізовувати свої повноваження у сфері оборони.

2.4. Президент України є Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України. Уповноважений відповідно до Конституції України здійснювати керівництво у сфері національної безпеки і оборони, глава держави здійснює стратегічне керівництво силами оборони України, зокрема через Раду національної безпеки і оборони України та Міністра оборони України, який є членом Ради національної безпеки і оборони України.

2.5. Рада національної безпеки і оборони України відповідальна за координацію та контроль діяльності органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони.

2.6. Кабінет Міністрів України забезпечує державний суверенітет та економічну самостійність України, здійснення внутрішньої та зовнішньої політики держави, виконання Конституції та законів України, актів Президента України. Кабінет Міністрів України здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки України, боєздатності та оснащення Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Кабінет Міністрів України має визначити центральний орган виконавчої влади, відповідальний за формування та забезпечення реалізації державної військово-промислової політики, а також здійснювати загальне керівництво під час проведення оборонного огляду та оглядів системи мобілізаційної підготовки і мобілізації в Україні та оборонно-промислового комплексу.

Відповідно до найкращих світових практик в оборонно-промисловому комплексі повинно бути впроваджено механізм державно-приватного партнерства. Для узгодження з євроатлантичними нормами Україна повинна покращити координацію та імплементацію державних, державних цільових оборонних програм та річних національних програм співробітництва Україна – НАТО.

Відповідно до євроатлантичних норм та стандартів Кабінет Міністрів України повинен підвищити ефективність керівництва оборонно-промисловим комплексом України.

2.7. Міністр оборони України підпорядковуватиметься Президенту України – Верховному Головнокомандувачу Збройних Сил України, буде підзвітним Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України.

Міністр оборони України є членом Ради національної безпеки і оборони України та очолює Міністерство оборони України – центральний орган виконавчої влади, у підпорядкуванні якого перебувають Збройні Сили України.

Міністр оборони України забезпечуватиме ефективний демократичний цивільний контроль над Збройними Силами України.

Він обійматиме найвищу цивільну посаду в Міністерстві оборони України та відповідатиме за формування політики держави у сфері оборони, оборонне планування, програмний та ресурсний менеджмент, у тому числі контроль за ефективним та належним використанням оборонних ресурсів, всебічним забезпеченням життєдіяльності, функціонуванням, розвитком та застосуванням Збройних Сил України.

Для узгодження з євроатлантичними нормами та стандартами до кінця 2018 року Україна посилить цивільний контроль над Збройними Силами України через Міністра оборони України та Міністерство оборони України, в тому числі шляхом призначення цивільних Міністра оборони України, його заступників та Державного секретаря Міністерства оборони України.

2.8. Планується до 2020 року ввести окремі посади "Головнокомандувач Збройних Сил України" та "Начальник Генерального штабу Збройних Сил України", які на цей час об'єднані. Це може відбутися раніше за умови зниження рівня воєнної загрози національній безпеці України (завершення в Україні особливого періоду).

Начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України є найвищою військовою посадовою особою в державі, підпорядкованою Президенту України та Міністру оборони України. Через Генеральний штаб Збройних Сил України він здійснює управління Збройними Силами України та координацію і контроль за виконанням завдань у сфері оборони органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та силами оборони у межах, визначених законами України і нормативно-правовими актами Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

Начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України з питань застосування сил оборони доповідатиме Президенту України – Верховному Головнокомандувачу Збройних Сил України та Міністру оборони України. Начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України є головним військовим дорадником Президента України, Ради національної безпеки і оборони України та Міністра оборони України. Він підзвітний Президенту України та Міністру оборони України за досягнення воєнно-стратегічних цілей у сфері оборони військовими силами і засобами, а також підтримання спроможностей цих сил і засобів до застосування.

2.9. Перспективна система керівництва силами оборони буде побудована на новому розподілі завдань, функцій, повноважень, відповідальності та підзвітності у сфері оборони та відповідатиме принципам керівництва обороною, прийнятим у державах – членах НАТО.

Відповідно до євроатлантичних норм і стандартів до 2018 року буде виключено дублювання функцій Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, встановлено чіткий розподіл повноважень та відповідальності між ними. Це забезпечить відокремлення функції формування державної політики з питань національної безпеки у

воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва від функції її реалізації, а також здійснення більш дієвого та ефективного керівництва з боку Міністерства оборони України процесами формування державної політики та планування.

2.10. Нові підходи щодо більш ефективного керівництва та координації виконання завдань у сфері оборони будуть реалізовані шляхом підвищення до 2018 року функціональної сумісності відповідних департаментів Міністерства оборони України та управлінь Генерального штабу Збройних Сил України, запровадження до 2019 року системи комплектування на ротацийній основі Міністерства оборони України військовослужбовцями, які представлятимуть Генеральний штаб Збройних Сил України, та Генерального штабу Збройних Сил України – цивільними державними службовцями, які представлятимуть Міністерство оборони України.

До 2020 року будуть відокремлені функції формування, підготовки та розвитку військ (сил), які покладатимуться на Генеральний штаб і командування видів (окремих родів військ) Збройних Сил України, від функцій застосування переданих у підпорядкування військ (сил), які здійснюватиме Об'єднаний оперативний штаб Збройних Сил України.

Крім того, у перспективі планується інтегрувати Генеральний штаб Збройних Сил України в Міністерство оборони України.

2.11. Головнокомандувач Збройних Сил України буде найвищою військовою посадовою особою, підпорядкованою Президенту України та Міністру оборони України. На нього покладатиметься вся повнота повноважень щодо управління Збройними Силами України. Він відповідатиме за готовність до виконання покладених завдань, управління застосуванням Збройних Сил України та переданих в його підпорядкування сил і засобів інших складових сил оборони.

З 2020 року або раніше Головнокомандувач Збройних Сил України доповідатиме безпосередньо Міністру оборони України з питань повсякденної діяльності Збройних Сил України та ведення поточних операцій Збройних Сил України та переданих в його підпорядкування сил і засобів інших складових сил оборони. У разі введення воєнного чи надзвичайного стану Головнокомандувач Збройних Сил України та Міністр оборони України доповідатимуть з цих питань Президенту України.

2.12. Начальник Генерального штабу Збройних Сил України підпорядковуватиметься Головнокомандувачу Збройних Сил України та відповідатиме за виконання завдань і функцій, покладених на Генеральний

штаб Збройних Сил України, у тому числі щодо визначення вимог до спроможностей сил оборони, потреб у ресурсах, необхідних для належного виконання завдань Збройними Силами України та іншими складовими сил оборони, стратегічного планування застосування та розвитку Збройних Сил України, їх технічного оснащення, підготовки та всебічного забезпечення.

Генеральний штаб Збройних Сил України буде головним військовим органом з планування оборони держави, стратегічного планування застосування Збройних Сил України та визначених сил і засобів інших складових сил оборони, координації і контролю за виконанням завдань у сфері оборони органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та силами оборони у межах, визначених законами України і нормативно-правовими актами Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України. Генеральний штаб Збройних Сил України в особливий період є робочим органом Ставки Верховного Головнокомандувача і виконує функції стратегічного керівництва Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони.

2.13. Командувач об'єднаних сил підпорядковуватиметься Головнокомандувачу Збройних Сил України та здійснюватиме через Об'єднаний оперативний штаб Збройних Сил України планування застосування та безпосереднє управління об'єднаними силами і засобами Збройних Сил України, які передані у його підпорядкування, та інших складових сил оборони, а також українськими національними контингентами і персоналом, які беруть участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки.

2.14. Командувачі видів (окремих родів військ) Збройних Сил України підпорядковуватимуться Головнокомандувачу Збройних Сил України та відповідатимуть за розвиток підпорядкованих їм військ (сил), їхнє технічне оснащення та всебічне забезпечення, підготовку та готовність до виконання покладених завдань, управління ними під час проведення видових операцій (силами та засобами відповідного виду або окремого роду військ).

2.15. Керівники органів управління інших складових сил оборони братимуть участь у плануванні оборони держави та визначенні вимог до спроможностей сил оборони, погоджуватимуть з Генеральним штабом Збройних Сил України програми і плани розвитку відповідних складових сил оборони, їх технічного оснащення, підготовки, всебічного забезпечення та виконання завдань з оборони держави, а також здійснюватимуть управління застосуванням підпорядкованих сил і засобів. Відповідно до євроатлантичних норм буде посилено міжвідомчу координацію та поєднання

спроможностей сил оборони для підвищення ефективності їх застосування та заощадження ресурсів.

III. Механізм імплементації оборонної реформи

3.1. Імплементація реформ протягом тривалого часу була викликом для України та пов'язана із багатьма помилками у минулі роки. Тому особлива увага приділяється саме створенню спеціального механізму імплементації, який складається з таких елементів.

Рамковий механізм управління оборонною реформою базується на оцінці стану досягнення конкретних показників, у зв'язку з чим очікувані результати проведення реформ структуровані у Стратегічному бюлетені у вигляді ієрархії цілей. Єдина всеосяжна мета оборонної реформи розподілена на п'ять стратегічних цілей, імплементація яких є необхідною та достатньою умовою для її досягнення. Кожна стратегічна ціль, у свою чергу, розподілена на декілька оперативних цілей, імплементація яких є необхідною та достатньою умовою для досягнення цієї стратегічної цілі.

3.2. Єдиною всеосяжною метою оборонної реформи є розвиток відповідно до євроатлантичних норм та критеріїв членства в НАТО спроможностей Міністерства оборони України, Збройних Сил України та інших складових сил оборони, необхідних для адекватного реагування на загрози національній безпеці у воєнній сфері, захисту України, її суверенітету, територіальної цілісності та непорушності (недоторканності) кордонів, підтримки міжнародного миру та безпеки.

3.3. Організаційний механізм упровадження оборонної реформи

Рада національної безпеки і оборони України відповідно до Конституції України є координаційним і контрольним органом з питань національної безпеки і оборони при Президентові України.

Відповідно до цього Рада національної безпеки і оборони України здійснює загальний моніторинг ефективності заходів з упровадження оборонної реформи.

Національна рада реформ як спеціальний консультативно-дорадчий орган при Президентові України забезпечує координацію заходів стратегічного планування, впровадження в Україні єдиної державної політики реформ та їх реалізації.

Забезпечення координації, моніторинг та оцінка оборонної реформи здійснюється Комітетом реформ Міністерства оборони України та Збройних Сил України (далі – Комітет реформ) під головуванням Міністра оборони України. До складу Комітету реформ включаються представники Міністерства оборони України, інших центральних органів виконавчої влади, Збройних Сил України, інших складових сил оборони, радники від держав – членів НАТО, народні депутати України, волонтери та представники організацій громадянського суспільства. Спеціально призначений для імплементації Стратегічного бюлетеня Комітет реформ має відповідну структуру, що складається з п'яти підкомітетів, кожен з яких очолюється посадовою особою, особисто відповідальною та підзвітною за успішну та вчасну імплементацію відповідної стратегічної цілі. Комітет реформ звітує особисто Міністру оборони України щодо досягнень та проблемних питань у ході виконання заходів реформування. Періодичність та перелік питань звітування будуть визначені встановленим порядком. Комітет реформ забезпечує Міністра оборони України необхідними матеріалами для інформування Національної ради реформ щодо стану впровадження оборонних реформ та визначення необхідних заходів у рамках міжвідомчої взаємодії для забезпечення реалізації розпочатих ініціатив з реформування.

Через робочі групи кожний підкомітет Комітету реформ здійснюватиме вичерпний аналіз можливих варіантів досягнення визначених стратегічних цілей, урахуваючи обмеження, стримуючі фактори, передбачення та рекомендації керівництва. У робочих групах здійснюються відкриті та прозорі обговорення за результатами оцінки проведення заходів оборонної реформи та визначаються директивні вказівки щодо підготовки пропозицій стосовно внесення необхідних змін до: а) національної нормативно-правової бази; б) організаційних структур, їх повноважень та підзвітності; в) системи менеджменту та керівництва; г) доктринальних документів, формування військ (сил) та їх застосування; ґ) підготовки військ (сил); д) ресурсів; е) особового складу; є) інфраструктури; ж) взаємосумісності; з) вимог щодо спроможностей та їх розвитку.

Результати зазначених оцінок використовуються для розробки Державної програми розвитку Збройних Сил України до 2020 року, а також інших державних та державних цільових оборонних програм. Передбачається впровадити систему програмного менеджменту для спільної координації та узгодженості всіх програм складових сил оборони.

Комітет реформ тісно співпрацює з Комітетом Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони, Апаратом Ради національної безпеки

і оборони України, відповідними урядовими комітетами щодо моніторингу процесу реформування та оцінки стану його імплементації, а також розроблення законодавчої та нормативно-правової бази, необхідної для такої імплементації.

Кожен підкомітет Комітету реформ здійснюватиме через свої робочі групи координацію, моніторинг та оцінку імплементації визначених оперативних цілей.

Комітет реформ відіграватиме ключову роль у забезпеченні координації (та уточненні потреб) отримання міжнародної допомоги на підтримку виконання заходів оборонної реформи України відповідно до цілей та завдань, визначених Стратегічним бюлетенем. Міжнародна спільнота держав-донорів заохочуватиметься до узгодження програм допомоги з пріоритетами, визначеними у Стратегічному бюлетені, та встановлення тісних робочих контактів з відповідними підкомітетами та робочими групами.

3.4. Юридичне забезпечення заходів реформування

Для забезпечення проведення оборонної реформи в Україні, поступового нарощування оперативних спроможностей Збройних Сил України, інших складових сил оборони, впровадження стандартів НАТО та більш раціонального використання оборонних ресурсів передбачається внести зміни до законів України та інших нормативно-правових актів за такими напрямками:

- 1) законодавче врегулювання повноважень та порядку здійснення керівництва силами оборони Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України та Головнокомандувачем Збройних Сил України, а також створення та функціонування Ставки Верховного Головнокомандувача з урахуванням принципів, прийнятих у державах – членах НАТО;
- 2) уточнення основних функцій та завдань Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, а також інших складових сил оборони на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях;
- 3) перегляд та доповнення положень законодавства України у сфері оборони, ураховуючи нові форми і способи ведення операцій (бойових, спеціальних дій), удосконалення питань організації та ведення територіальної оборони України, створення та підготовки військового резерву;
- 4) унормування змін щодо вдосконалення організаційних структур сил оборони та оптимізації кількості особового складу, включаючи зміни

загальної структури Збройних Сил України з урахуванням створення Сил спеціальних операцій та Високомобільних десантних військ;

- 5) законодавче та нормативно-правове врегулювання питань функціонування системи управління силами оборони;
- 6) внесення змін до військової термінології відповідно до норм та стандартів НАТО;
- 7) законодавче врегулювання процедур стандартизації та приведення їх у відповідність із вимогами держав – членів НАТО;
- 8) розвиток законодавства, за яким буде приведено у відповідність курси і ступені, здобуті українськими військовослужбовцями в західних військових установах або в навчальних закладах держав – членів НАТО, із курсами і ступенями української системи військової освіти;
- 9) законодавче врегулювання змін у процедурах проведення державних закупівель у сфері оборони;
- 10) нормативно-правове врегулювання питань системи матеріально-технічного забезпечення сил оборони з урахуванням євроатлантичного досвіду;
- 11) внесення змін до нормативно-правових актів щодо обсягів та порядку утримання оперативних запасів;
- 12) нормативно-правове врегулювання та створення системи медичного забезпечення військ (сил) з урахуванням євроатлантичного досвіду, у тому числі запровадження надання ефективної та кваліфікованої медичної допомоги, медичної реабілітації та оздоровлення військовослужбовців, удосконалення процедур замовлення і постачання медичного майна та медичної техніки;
- 13) удосконалення нормативно-правової бази щодо посилення демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України за принципами, які впроваджено у державах – членах НАТО;
- 14) удосконалення законодавства щодо функціонування системи оборонного планування як складової системи планування у секторі безпеки і оборони, що, у свою чергу, є складовою національної системи державного прогнозування та стратегічного планування;
- 15) зменшення кількості концептуальних, програмних і планувальних документів щодо розвитку сил оборони, удосконалення порядку їх затвердження керівництвом держави та забезпечення оперативності щодо внесення необхідних змін;
- 16) розроблення нормативно-правових актів, спрямованих на підвищення ефективності реалізації військово-технічної політики, подальшого розвитку оборонно-промислового комплексу та довгострокових стратегічних документів, що спрямовані на розвиток озброєння та військової техніки для сил оборони;

- 17) удосконалення нормативно-правових актів у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації в державі з урахуванням набутого досвіду проведення заходів часткової мобілізації;
- 18) перегляд критеріїв щодо віднесення до відомостей, що становлять державну таємницю, закупівлі продукції оборонного призначення;
- 19) розроблення нових та внесення змін до чинних законів, інших нормативно-правових актів у сферах телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України, спеціальних інформаційно-телекомунікаційних систем, криптографічного та технічного захисту інформації, безпеки державних електронних інформаційних ресурсів та протидії технічним розвідкам;
- 20) удосконалення законодавства з питань протидії корупції, посилення соціального захисту військовослужбовців і членів їх сімей, підтримання необхідного рівня соціальних стандартів військової служби та служби у військовому резерві;
- 21) урегулювання на законодавчому рівні питань організації душпастирської служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях України.

Додатково передбачається, що під час впровадження заходів оборонної реформи будуть за необхідності вноситися зміни до інших законів, нормативно-правових актів та концептуальних документів.

3.5. Сприятливі та негативні фактори

Реалізації завдань оборонної реформи сприятимуть такі фактори:

- 1) вивчення та впровадження досвіду функціонування органів військового управління та виконання завдань військами (силами) під час реагування на кризові ситуації;
- 2) використання кадрового потенціалу персоналу, який має бойовий досвід участі в антитерористичній операції та фахову підготовку у військових навчальних закладах країн – членів НАТО та ЄС;
- 3) підтримка суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України з боку США, держав – членів НАТО, Європейського Союзу;
- 4) поглиблена співпраця з державами – членами НАТО, впровадження стандартів НАТО в усі сфери військової діяльності та досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства;
- 5) консультативно-дорадча, інформаційна та матеріальна підтримка сил оборони з боку держав-партнерів, міжнародних організацій, волонтерського руху та громадських організацій.

На проведення оборонної реформи можуть вплинути такі негативні фактори:

- 1) оборонна реформа здійснюється в умовах незавершеного збройного конфлікту в східних регіонах держави, тимчасової окупації Російською Федерацією частини території України та складної соціально-економічної ситуації, обумовленої втратою частини промислового потенціалу України. Реформу необхідно впроваджувати таким чином, щоб мінімізувати можливий негативний вплив на бойову готовність та спроможності сил оборони;
- 2) дублювання та застарілість нормативно-правової бази у сфері оборони та неефективні концептуальні підходи у сфері оборонного планування;
- 3) внесення необхідних змін до нормативно-правових актів у сфері оборони є складним процесом, що потребує тривалого часу для реалізації;
- 4) неможливість оборонно-промислового комплексу забезпечити у повному обсязі задоволення потреб Збройних Сил України та інших військових формувань у сучасному озброєнні та військовій техніці, ускладнений та тривалий процес закупівлі у країнах ЄС та США сировини, матеріалів, комплектувальних виробів для виробництва озброєння та військової техніки;
- 5) низька культура управління та значний час підготовки необхідних фахівців;
- 6) складний процес викоренення корупції в системі державних закупівель в інтересах оборони.

У разі загострення збройного конфлікту та ускладнення соціально-економічної ситуації в державі обсяги фінансування заходів розвитку сил оборони, строки виконання основних завдань щодо досягнення стратегічних цілей оборонної реформи можуть бути уточнені.

3.6. Ресурсне забезпечення

Упровадження реформ є складним та високовитратним процесом. Однак досягнення визначених цілей реформ допоможе забезпечити найбільш ефективно та раціональне використання наявних ресурсів для захисту громадян та території України. Заходи, спрямовані на досягнення цілей оборонної реформи, повинні забезпечуватися у межах видатків, визначених Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік, а також можуть фінансуватися додатково за рахунок благодійних внесків фізичних та юридичних осіб у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Положеннями Стратегії національної безпеки України та Воєнної доктрини України передбачено щорічно спрямовувати на бюджетне фінансування сектору безпеки і оборони не менше 5 відсотків запланованого обсягу валового внутрішнього продукту, у тому числі на оборону – не менше 3 відсотків запланованого обсягу валового внутрішнього продукту. Обсяг фінансування між складовими сил оборони визначається Законом про Державний бюджет України на відповідний рік залежно від їх функцій, завдань та відповідальності у сфері безпеки і оборони.

IV. Мета та стратегічні цілі оборонної реформи

4.1. Метою проведення оборонної реформи в Україні є набуття та підтримання силами оборони необхідного рівня бойової готовності і здатності до виконання завдань оборони держави (оборонних спроможностей), ефективного реагування на виникаючі воєнні загрози й воєнно-політичні виклики національній безпеці, підвищення рівня оперативної сумісності Збройних Сил України та інших військових формувань з підрозділами збройних сил держав – членів НАТО та ЄС до виконання спільних завдань в міжнародних операціях із підтримання миру і безпеки.

4.2. Досягнення визначеної мети оборонної реформи здійснюватиметься з урахуванням актуальних та прогнозованих ресурсних обмежень шляхом імплементації розподілених відповідно до пріоритетності таких стратегічних цілей:

- 1) перша – об'єднане керівництво силами оборони, що здійснюється відповідно до принципів і стандартів, прийнятих державами – членами НАТО;
- 2) друга – ефективна політика, системи планування і управління ресурсами в секторі оборони з використанням сучасних євроатлантичних підходів;
- 3) третя – оперативні (бойові, спеціальні) спроможності сил оборони, необхідні для гарантованої відсічі збройній агресії, оборони держави, підтримання миру та міжнародної безпеки;
- 4) четверта – об'єднана система логістики і система медичного забезпечення, здатні надати підтримку всім компонентам сил оборони;
- 5) п'ята – професіоналізація сил оборони та створення необхідного військового резерву.

Управління оборонною реформою та контроль за виконанням її практичних заходів здійснюватиметься на основі програмно-цільового методу та з

урахуванням пріоритетності визначеної у Стратегічному бюлетені ієрархії цілей.

4.3. Очікуваним результатом оборонної реформи є створення за принципами та стандартами, прийнятими в державах – членах НАТО, ефективних, мобільних, оснащених сучасним озброєнням, військовою і спеціальною технікою сил оборони зразка 2020 року, здатних гарантовано забезпечити оборону держави та адекватно і гнучко реагувати на воєнні загрози національній безпеці України, раціонально використовуючи при цьому наявний потенціал (спроможності) та ресурси держави.

V. Шляхи досягнення стратегічних цілей

На підставі положень Стратегії національної безпеки України, Воєнної доктрини України та Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України вищезазначені стратегічні цілі будуть реалізовані шляхом виконання таких цілей.

Стратегічна ціль 1. Об'єднане керівництво силами оборони, що здійснюється відповідно до принципів і стандартів, прийнятих державами – членами НАТО

Очікуваний результат: створено систему управління силами оборони на основі нового розподілу повноважень, функцій, завдань, обов'язків і відповідальності у сфері оборони, що відповідає принципам, прийнятим у державах – членах НАТО.

Оперативна ціль 1.1. Демократичний цивільний контроль над силами оборони, що здійснюється за рахунок підвищення ефективності діяльності Міністерства оборони України та посилення зв'язків з Верховною Радою України і громадянським суспільством

Очікуваний результат: ефективна організація Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, структурована відповідно до найкращих практик держав Альянсу, що забезпечує отримання максимального ефекту від використання ресурсів та виконання завдань оборони, передбачених національними стратегічними оборонними планами. Крім того, прийнята оновлена ієрархічна структура управління має відповідати принципам демократичного цивільного контролю у сфері оборони та за збройними силами, що дасть змогу налагодити всеохоплюючий процес ефективного співробітництва та координації між усіма ланками та суб'єктами системи безпеки і оборони.

Підсилення демократичного цивільного контролю над силами оборони дасть змогу вибудувати перспективну систему керівництва, основу на новому розподілі повноважень, функцій, завдань, яка відповідатиме прийнятим у державах – членах НАТО принципам.

Оперативна ціль 1.2. Удосконалення системи управління силами оборони

Очікуваний результат: створено відповідно до євроатлантичних стандартів ефективну систему управління, що дає змогу проявляти ініціативу і надає більшу самостійність керівникам органів управління сил оборони усіх рівнів у прийнятті управлінських рішень, удосконалено координацію між складовими сил оборони та впроваджено механізм, що забезпечує їх консолідований розвиток, досягнуто необхідні оперативні спроможності для забезпечення оборони держави.

Оперативна ціль 1.3. Удосконалення системи військового керівництва силами оборони шляхом розмежування питань формування та підготовки військ (сил) від їх застосування

Очікуваний результат: унормовано функції, завдання та повноваження посадових осіб на стратегічному і оперативному рівнях та запроваджено організаційну структуру органів управління сил оборони, прийняту в державах – членах НАТО.

Оперативна ціль 1.4. Створення ефективної системи оперативного (бойового) управління, зв'язку, розвідки та спостереження (C4ISR)

Очікуваний результат: створено національну телекомунікаційну мережу, модернізовано та переведено на сучасні цифрові технології системи спеціального зв'язку, відомчі інформаційно-комунікаційні мережі та системи зв'язку пунктів управління органів державної влади, а також створено автоматизовану систему C4ISR складових сил оборони, яка відповідає стандартам, доктринам і рекомендаціям НАТО, забезпечено її інтеграцію в систему управління оборонними ресурсами.

Оперативна ціль 1.5. Удосконалення системи кібербезпеки та захисту інформації

Очікуваний результат: створено в Міністерстві оборони України, інших складових сектору оборони підрозділи з кіберзахисту, протидії

технічним розвідкам, впровадження заходів із захисту інформації відповідно до вимог нормативно-правових актів України та з урахуванням стандартів НАТО і ISO/IEC.

Оперативна ціль 1.6. Підвищення ефективності існуючих антикорупційних органів та незалежних контролюючих інституцій з метою зменшення корупційних ризиків у діяльності сил оборони

Очікуваний результат: упроваджено єдині процеси та правила, що сприяють культурі несприйняття корупції і високому рівню державного управління відповідно до міжнародних стандартів, та створено єдину систему в Міністерстві оборони України і Збройних Силах України з виховання доброчесності.

Оперативна ціль 1.7. Становлення та розбудова спроможностей сил оборони у сфері стратегічних комунікацій як частини загальнодержавної та міжвідомчої системи стратегічних комунікацій, спрямованих на підтримку формування та реалізації політики у сфері безпеки і оборони України, а також досягнення цілей оборони держави

Очікуваний результат: створено комунікаційні спроможності на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях, що забезпечують інтеграції та підтримки стратегічними комунікаціями на усіх рівнях планування та впровадження політики у сфері безпеки і оборони.

Стратегічна ціль 2. Ефективна політика, системи планування і управління ресурсами в секторі оборони з використанням сучасних євроатлантичних підходів.

Розвиток системи оборонного планування як складової національної системи планування у секторі безпеки і оборони забезпечуватиме чіткий розподіл відповідальності органів державного управління щодо функцій планування в рамках визначених повноважень, а також впровадження сучасних методів, що використовуються Альянсом для посилення власних оборонних спроможностей, зокрема, застосування принципу всебічного підходу до оборони (Comprehensive Approach for Defence), методів планування на основі спроможностей (Capabilities Based Planning), здійснення цілеспрямованої підготовки до виконання завдань за призначенням (Mission Oriented Training), матеріально-технічного забезпечення потреб оборони держави.

Упровадження ефективних моделей планування в секторі оборони та державного резервування забезпечуватиме реалізм у досягненні визначених

цілей реформи шляхом встановлення чітких пріоритетів та визначення завдань і їх координації з існуючою ресурсною базою, зводячи до мінімуму ризику, пов'язані з корупцією та втратами.

Очікуваний результат: процеси формування політики, планування та управління ресурсами узгоджені з євроатлантичними принципами та забезпечують створення адекватно тренуваних, оснащених та забезпечених сил оборони, здатних ефективно виконувати завдання, визначені стратегічними документами забезпечення національної безпеки України, здійснювати оборону України та брати участь у міжнародних миротворчих операціях із підтримання миру та безпеки шляхом розвитку необхідних спроможностей у рамках визначених ресурсів.

Досягнення цієї стратегічної цілі здійснюватиметься шляхом реалізації таких оперативних цілей:

Оперативна ціль 2.1. Впровадження процесу оборонного планування у сфері оборони відповідно до євроатлантичних принципів та підходів

Очікуваний результат: надається консультативно-дорадча допомога експертами держав – членів НАТО та Європейського Союзу щодо оборонного та бюджетного планування.

Систему планування у сфері оборони узгоджено з державною системою прогнозування та стратегічного планування.

Опрацьовано та затверджено керівні вказівки щодо здійснення довгострокового оборонного планування.

Оперативна ціль 2.2. Створення інтегрованої системи управління ризиками як складової системи оборонного планування

Очікуваний результат: створено інтегровану систему управління ризиками, яка надасть змогу уникнути стратегічних помилок, які можуть призвести до значних втрат у майбутньому (перевитрат фінансових ресурсів, неефективного використання економічного потенціалу держави тощо), забезпечить підтримку процесу прийняття рішень на довгострокову, середньострокову та короткострокову перспективи, дозволить підвищити якість проведення оборонного планування складових сил оборони, підготовку відповідних документів оборонного планування, сприятиме формуванню необхідних оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей складових сил

оборони, які забезпечуватимуть гарантування воєнної безпеки і оборони держави.

Оперативна ціль 2.3. Впровадження планування розвитку спроможностей сил оборони

Очікуваний результат: планування розвитку спроможностей сил оборони дає змогу систематизувати процедури та документи оборонного планування, підвищити якість розробки і складання оборонного бюджету України; створені з використанням досвіду держав Альянсу механізми контролю за досягненням визначених спроможностей сил оборони.

Оперативна ціль 2.4. Впровадження в бюджетну політику у сфері оборони євроатлантичних принципів та підходів щодо бюджетного планування

Очікуваний результат: бюджетне планування у сфері оборони узгоджено з плануванням соціально-економічного розвитку держави та плануванням у секторі безпеки і оборони, впроваджено відповідно до найкращих практик держав – членів НАТО раціональний розподіл видатків на забезпечення утримання військ (сил), оперативні потреби та бойову підготовку, розвиток та закупівлю озброєння та військової і спеціальної техніки.

Оперативна ціль 2.5. Створення інтегрованої системи закупівель у Міністерстві оборони України

Очікуваний результат: упроваджено систему закупівель відповідно до принципів і підходів, що застосовуються європейськими державами та державами – членами НАТО, система електронних закупівель діє для всіх публічних закупівель, при цьому забезпечено її відкритість та прозорість.

Відповідно до рекомендацій Корпорації RAND та аналізу розбіжностей НАТО відбувся поступовий перехід закупівель звичайних озброєнь через державне оборонне замовлення до сфери публічних закупівель. Створено єдиний підрозділ, відповідальний за забезпечення Збройних Сил України (супроводження всього життєвого циклу предметів постачання від закупівлі до утилізації або реалізації як надлишкового майна).

Запроваджено систему делегування повноважень (на укладання договорів з розподілом на фінансові рівні) та персоналізації відповідальності за

забезпечення шляхом впровадження інституту уповноважених осіб замовника відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі".

Запроваджено систему міжвідомчих інтегрованих проектних груп, які на чолі з уповноваженими особами будуть відповідати за закупівлю різних груп предметів постачання.

Створено на базі чотирьох територіальних оперативних командувань Централізовані закупівельні організації відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі", що проводять закупівлі для військових частин відповідного командування.

Міністерство оборони України приєдналося до всіх послуг та Партнерств Агенції НАТО з підтримки та постачання.

Оперативна ціль 2.6. Удосконалення механізму формування та виконання державного оборонного замовлення

Очікуваний результат: забезпечено формування державного оборонного замовлення на трирічний період з можливістю щорічного коригування його показників, запроваджено новітні технології виробництва військової техніки, створено замкнені цикли розроблення і виробництва основних видів озброєння, військової і спеціальної техніки, досягнуто повної незалежності виробництва від поставок обладнання, комплектуючих та матеріалів із Російської Федерації.

Оперативна ціль 2.7. Запровадження системи управління інфраструктурою та її розвитком

Очікуваний результат: оновлена система управління військовою інфраструктурою та її розвиток дають змогу створити автономні військові бази, що відповідають визначеним оперативним потребам, підрозділи сил оборони забезпечені малогабаритними і малопомітними польовими модулями.

Оперативна ціль 2.8. Позбавлення Міністерства оборони України невластивих йому функцій

Очікуваний результат: Міністерство оборони України в установленому порядку позбавлено невластивих йому функцій, у тому числі з управління державними компаніями за винятком тих, які виконують найбільш важливі функції в секторі оборони.

Стратегічна ціль 3. Оперативні (бойові, спеціальні) спроможності сил оборони, необхідні для гарантованої відсічі збройній агресії, оборони держави, підтримання миру та міжнародної безпеки

Очікуваний результат: спільні спроможності сил оборони забезпечують надійну відсіч збройній агресії, дають змогу ефективно реагувати на загрози національній безпеці у воєнній сфері, забезпечують оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, відповідають євроатлантичним стандартам та критеріям, необхідним для набуття членства в НАТО, забезпечують здатність сил оборони брати участь у підтриманні миру та міжнародної безпеки.

Набуття силами оборони необхідних оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей буде здійснюватися шляхом досягнення наступних оперативних цілей у порядку пріоритетності.

Оперативна ціль 3.1. Удосконалення доктринальних документів з підготовки та застосування Збройних Сил України та інших складових сил оборони, запровадження їх спільної підготовки та досягнення оперативної сумісності зі збройними силами держав – членів НАТО і ЄС

Очікуваний результат: доктринальні документи з підготовки та застосування Збройних Сил України та інших складових сил оборони приведені у відповідність із сучасними стандартами з урахуванням досвіду антитерористичної операції та принципів, прийнятих в державах – членах НАТО і ЄС. Підготовка Збройних Сил України та інших складових сил оборони організована та здійснюється за єдиним замислом і планом та під єдиним керівництвом. Національна система перевірок (сертифікації) та оцінки готовності військ (сил) до виконання покладених завдань адаптована до стандартів НАТО. Продовжується розвиток навчально-матеріальної бази з урахуванням потреб Збройних Сил України та інших складових сил оборони.

Оперативна ціль 3.2. Оптимізація організаційних структур і складу сил оборони, розподіл бойового складу Збройних Сил України мирного часу за строками готовності до виконання покладених завдань

Очікуваний результат: законодавчо визначено загальну структуру та уточнено основні функції Збройних Сил України та інших складових сил оборони з урахуванням досвіду їх спільного застосування та створення нових окремих родів військ (Сил

спеціальних операцій та Високомобільних десантних військ). Оптимізовано та уніфіковано організаційно-штатну структуру і чисельність органів управління, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних Сил України, інших складових сил оборони. Бойовий склад Збройних Сил України мирного часу розподілений за строками готовності до виконання завдань за призначенням, з урахуванням оперативних вимог та ресурсних можливостей держави щодо їх забезпечення.

Оперативна ціль 3.3. Уніфікація основних зразків озброєння та спеціальної техніки, відновлення справності, модернізація та закупівля нових зразків для Збройних Сил України та інших складових сил оборони

Очікуваний результат: розроблено та впроваджено національні стандарти (технічні регламенти) озброєння і спеціальної техніки для всіх складових сил оборони. Основні зразки озброєння та спеціальної техніки приведені у відповідність із стандартами держав – членів НАТО. Відновлюється справність (ремонт, продовження ресурсу і строку служби) та модернізуються зразки озброєння та спеціальної техніки, здійснюється розробка і закупівля нових зразків відповідно до потреб сил оборони та виділених ресурсів.

Оперативна ціль 3.4. Створення Сил спеціальних операцій як окремого роду військ за стандартами НАТО

Очікуваний результат: відповідно до завдань, прийнятих у силах спеціальних операцій держав – членів НАТО, визначено та нормативно врегульовано основні завдання, принципи застосування та функціонування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України (далі – ССПО), створено їх систему управління. Командуванню ССПО підпорядковані визначені військові частини видів Збройних Сил України. Запроваджено формування, оснащення та підготовку ССПО, створено їх центр підготовки, здійснено відбір кандидатів та комплектування підрозділів ССПО. Організаційно-штатну структуру ССПО оптимізовано з метою досягнення критеріїв, прийнятих у НАТО, унормовано питання створення взаємосумісних з НАТО структур, призначених для виконання окремих завдань.

Оперативна ціль 3.5. Створення ефективної системи воєнної розвідки з урахуванням принципів і стандартів НАТО

Очікуваний результат: структура та чисельність органів управління, частин та підрозділів розвідки Збройних Сил України оптимізовані, посилені їх спроможності для здобування розвідувальної інформації та проведення спеціальних заходів в інтересах застосування Збройних Сил України та інших складових сил оборони. Досягнуто взаємосумісність з іноземними партнерами та системами розвідки складових сил оборони з урахуванням принципів і стандартів НАТО. Процеси збору і обробки розвідувальної інформації автоматизовані та створено об'єднану систему управління розвідки на всіх рівнях з урахуванням принципів і стандартів НАТО.

Оперативна ціль 3.6. Відродження військово-морського потенціалу держави

Очікуваний результат: військово-морські спроможності України підвищено до рівня, достатнього для забезпечення оборони морського узбережжя Чорного і Азовського морів, забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, а також забезпечення участі у міжнародних (спільних) операціях під проводом НАТО і ЄС. Продовжується розвиток інфраструктури базування Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Оперативна ціль 3.7. Реформування Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у Військову поліцію

Очікуваний результат: законодавчо визначено питання реформування Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у Військову поліцію, загальну структуру та її основні функції з наданням права здійснювати досудове розслідування злочинів, вчинених військовослужбовцями Збройних Сил України проти встановленого порядку несення військової служби, та права ведення оперативно-розшукової діяльності. Спроможності Військової поліції нарощені, а її організаційна структура оптимізована відповідно до нової структури Збройних Сил України.

Стратегічна ціль 4. Об'єднана система логістики і система медичного забезпечення здатні надати підтримку всім компонентам сил оборони

Реформування всієї системи матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України буде здійснюватися з урахуванням потреб інших складових сил оборони.

Очікуваний результат: створено єдину ефективну систему логістики сил оборони відповідно до керівних положень, стандартів та інструкцій НАТО з логістики, забезпечено управління логістичним забезпеченням сил оборони, матеріально-технічні запаси, які утримуються відповідно до норм, що забезпечують виконання завдань за призначенням у мирний час та воєнний час (особливий період).

Досягнення цієї стратегічної цілі буде здійснюватися шляхом реалізації таких оперативних цілей:

Оперативна ціль 4.1. Удосконалення логістичного забезпечення сил оборони

Очікуваний результат: створено єдину ефективну систему логістики і постачання сил оборони як у мирний час, так і в особливий період, запроваджено сучасні системи і технології всебічного забезпечення військ (сил), автоматизовано процеси управління та обліку озброєння і військової техніки, військово-технічного майна, ракет і боєприпасів та матеріально-технічних засобів згідно із Завданням 1.4.8.

Упроваджено J-структуру органів військового управління відповідно до стандартів НАТО, що відповідають за логістичне забезпечення Збройних Сил України. При створенні такої структури розмежовуються стратегічні та оперативні функції логістичного забезпечення органів військового управління, а також упроваджується система класів постачання НАТО.

Оперативна ціль 4.2. Побудова системи медичного забезпечення для надання належної медичної підтримки всім завданням сил оборони

Очікуваний результат: створено систему медичного забезпечення, спроможну надавати відповідну медичну підтримку всім завданням, що стоять перед силами оборони України, яка функціонує відповідно до стандартів НАТО, і здатну робити внесок у функціонально сумісні медичні можливості для спільних місій з НАТО. Досягнуто необхідних спроможностей щодо розшуку поранених, їх медичної евакуації та надання необхідної допомоги і лікування. У діяльність військово-медичних служб упроваджено сучасні технології надання медичної допомоги і лікування поранених відповідно до стандартів медичної допомоги, клінічних протоколів та інших галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я. Унормовано питання використання можливостей системи охорони

здоров'я у державі щодо надання медичної допомоги, лікування і медичної реабілітації поранених у рамках єдиного медичного простору, створено систему медичної реабілітації, яка забезпечує відновлення фізичних, психологічних і соціальних функцій для повернення до виконання обов'язків військової служби або соціальну та трудову адаптацію. Удосконалено систему підготовки та перепідготовки військово-медичних кадрів для сил оборони та запроваджено військово-медичну підготовку, яка забезпечить ефективне навчання стандартам надання медичної допомоги при бойовій травмі (патології). Створено медичну інформаційну систему складових сил оборони, що охоплює всі етапи медичної евакуації та процеси управління потоками пацієнтів, відповідає стандартам, доктринам та рекомендаціям НАТО. Досягнута Ціль партнерства Україна – НАТО G5404 "Реформування системи медичного забезпечення".

Стратегічна ціль 5. Професіоналізація сил оборони та створення необхідного військового резерву

Професіоналізація сил оборони та створення необхідного військового резерву є необхідною умовою для формування кадрового потенціалу Збройних Сил України та інших складових сил оборони, комплектування їх підготовленим та мотивованим особовим складом, створення, утримання та розгортання стратегічного резерву Збройних Сил України.

Очікуваний результат: сформовано необхідний кадровий потенціал Збройних Сил України та інших складових сил оборони професійно підготовленими, з високими морально-діловими якостями військовослужбовцями, здатними якісно вирішувати складні військово-професійні завдання у мирний час та особливий період;

- 1) сили оборони укомплектовані підготовленим та мотивованим особовим складом;
- 2) створено, утримується та готовий до розгортання стратегічний резерв Збройних Сил України, здатний здійснювати наступальні (контрнаступальні) дії, посилювати угруповання військ (сил) на загрозливих напрямках, забезпечувати ротацію військ (сил), їх поповнення та заміну на випадок втрати боєздатності.

Досягнення цієї стратегічної цілі буде здійснюватися шляхом реалізації таких оперативних цілей:

Оперативна ціль 5.1. Розвиток соціально-гуманітарного забезпечення персоналу

Очікуваний результат: ментальність (образ мислення) особового складу базується на основі європейських цінностей. Рівень матеріального та інших видів забезпечення військовослужбовців приведено у відповідність з умовами проходження служби (відповідно визначених законодавством обмежень прав і свобод, існуючих ризиків життю та здоров'ю, соціально-побутових умов). Служба військового духовенства здійснюється на багатоконфесійній основі

Оперативна ціль 5.2. Удосконалення системи військової освіти та підготовки кадрів

Очікуваний результат: система військової освіти набула практичного спрямування навчання, впроваджено в навчальний процес передові методики підготовки збройних сил держав – членів НАТО, а також технології дистанційного навчання, військові навчальні заклади забезпечені сучасними і перспективними зразками озброєння та військової техніки, тренажерами та навчально-тренувальними комплексами.

Оперативна ціль 5.3. Реформування системи мобілізації та створення військового резерву

Очікуваний результат: державна система мобілізації та мобілізаційної підготовки діє на основі базових європейських підходів. Сформовано військовий резерв людських ресурсів з урахуванням набутого досвіду у створенні військового оперативного резерву першої черги, створено Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних для забезпечення військового обліку громадян України, забезпечено ефективне функціонування системи підготовки резервістів та військовозобов'язаних, створено на базі військових комісаріатів територіальні центри комплектування та соціальної підтримки.

Оперативна ціль 5.4. Створення сучасної системи кадрового менеджменту

Очікуваний результат: впроваджено раціональне співвідношення категорій особового складу сил оборони, створено ефективну систему управління кар'єрою військовослужбовців, забезпечено прозору та

доброчесну систему добору, розстановки та призначення особового складу на посади.

Матриця досягнення стратегічних та оперативних цілей і виконання основних завдань оборонної реформи додається (Додаток 1). Міністр оборони України за погодженням із Секретарем Ради національної безпеки і оборони України періодично, але не рідше ніж раз на рік, вносить пропозиції щодо актуалізації завдань, передбачених у Матриці.

VI. Заключна частина (прикінцеві положення)

Україна продовжує протистояти збройній агресії проти неї з боку Російської Федерації, що розпочалася незаконною анексією Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, які були, є і завжди будуть невід'ємною частиною території України.

За таких умов реформовані відповідно до сучасних вимог інтегровані сили оборони є ключовим фактором забезпечення незалежності нашої держави та обов'язковою умовою і запорукою її економічного розвитку та процвітання в єдиній сім'ї європейських народів.

Заходи оборонної реформи, що визначені у цьому документі, спрямовані на підтримку реалізації **Стратегії сталого розвитку "Україна – 2020"** та забезпечують досягнення визначених мети та цілей, які полягають у впровадженні в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі.

Ці реформи передбачають набуття сектором оборони повних оперативних спроможностей, що дасть змогу гарантовано забезпечити воєнну безпеку держави та створити умови для сталого розвитку нації.

За підсумками реалізації **Стратегії сталого розвитку "Україна – 2020"** буде здійснено перегляд досягнутого прогресу в оборонній реформі та оновлено цілі й завдання щодо її продовження, які знайдуть своє відображення у новій редакції Стратегічного оборонного бюлетеня України.